

Referat la poezia Psalm - Tare sunt singur, Doamne, si piezis - scrisa de Tudor Arghezi

"Psalm al insingurarii, al parasirii (cum il denumeste Nicolae Balota), purtand - ca in filigran - cuvintele evanghelice: "Eli, Eli, lama sabahtani!", adica "Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce m-ai parasit?" (...) In acest Psalm al lui Arghezi, tonul de lamento il inlocuieste pe acela al revoltei din alti Psalmi.

Nu incrancenare disperata, exaltare a orgoliului, nu blasfemie, ci tanguire. Dar pricina este aceeaasi: absenta divinitatii". Primele strofe ale poemului constituie, in esenta, o rugaciune, o lamentatie deznadajduita pe tema singuratatii omului in univers si a condamnarii lui la o soarta tragica. E vorba despre "singuratatea omului in ruptura, uitat de Dumnezeu, derivand din mitica suferinta a celui alungat din edenul primordial, lasat in voia lui" (N. Balota).

Psalmistul arghezian se simte lepadat de la fata Domnului, osandit sa rataceasca in pustiu. Destinul lui e simbolizat de copacul blestemat (Matei, 21, 19): "Tare sunt singur, Doamne, si piezis! I Copac pribeag uitat in campie, I Cu fruct amar si cu frunzis I Tepos si aspru-n indarjire vie". Lipsit de binecuvantarea harului divin, poetul e lasat prada propriei demonii. El se inalta catre cer "piezis", purtand povara "rodului" unei sacralitati negative ("fruct amar" frunzis tepos si aspru"). Tensiunea apriga a sufletului e aceea de asteptare, nucleul fundamental al Psalmilor arghezieni. Dorul poetului e indreptat spre o cat de mica atingere a divinitatii: "Tanjesc ca pasarea ciripitoare / Sa se opreasca-n drum, / Sa cante-n mine si sa zboare / Prin umbra mea de fum. // Astept crampeie mici de gingasie. / Cantece mici de vrabii si lastun / Sa mi se dea si mie, / Ca pomilor de rod cu gustul bun". Fiinta trecatoare ("umbra mea de fum") tanjeste in zadar dupa semnele sacralitatii pozitive: "pasarea ciripitoare", "crampeie mici de gingasie", "cantece mici de vrabii si lastun". Toate acestea intruchipeaza aspiratia psalmistului de a fi partas la ciclul rodirii in univers, dar si nostalgia paradisului pierdut. Atributele "copacului pribeag" sunt definite prin opozitie cu cele ale pomilor de rod"; opozitia s-ar putea reduce la ecuatiile: amar -dulce, tepos / aspru - gingas; singuratate - comuniune. De fiecare data, poetul inregistreaza doar semne ale retragerii fertilitatii: "Nu am nectare roze de dulceata, / Nici chiar aroma primei agurizi, / Si prins adanc intre vecii si ceata, / Nu-mi stau pe coaja moile omizi". Versul "Si prins adanc intre vecii si ceata" evoca simbolic conditia tragica a omului inchis intre doua neanturi, intre eternitate si necunoscut, intre viata si moarte.

In strofa a cincea, o exclamatie interogativa deschide perspectiva razvratirii: "Nalt candelabru, straja de hotare, / Stelele vin si se aprind pe rand / In ramurile-ntinse pe altare - / Si te slujesc; dar, Doamne, pana cand?". Ea este semnul exasperarii celui pus sa vegheze "intre doua nopti", fara a primi nimic in schimb. A servi intunericul dumnezeiesc e sinonim cu a trai in zadar. De vreme ce sacrul e mereu tainuit, ascultarea reprezinta suprema frustrare pentru poetul psalmist. Lui Arghezi nu i se potriveste imaginea ascetului care se canoneste inutil: "De-a fi-nflorit numai cu focuri sfinte / Si de-a rodi metale doar, patruns / De grelele porunci si-nvataminte, / Poate ca, Doamne, mi-este

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

de ajuns". Focul e echivalentul simbolic al sacrului; in acest Psalm, el exercita o dubla actiune, fasta si nefasta: focul ceresc purifica, dar omeneste el ucide. rodi metale" inseamna, asadar, o falsa rodnicie, o proliferare contrara firii umane, de aceea inacceptabila. Cu toate acestea, revolta e numai insinuata aici. In final, psalmistul pare ca se multumeste doar cu reprosul de a fi fost abandonat: "In rostul meu tu m-ai lasat uitarii / Si ma muncesc din radacini si sanger". Sunt versuri ce stau sub consemnul grav, iremediabil, al rupturii de Parintele ceresc, resimtita ca o profunda ruptura a fiintei. Acel inocent "semn al departarii" e revendicat de poet cu deznadejdea smerita ca Dumnezeu ii va adresa un mesaj din tacerea lui absoluta: "Trimite, Doamne, semnul departarii, / Din cand in cand, cate un pui de inger, // Sa bata alb din aripa la luna, / Sa-mi dea din nou povata ta mai buna" - fapt semnificativ intr-o lirica in care intunericul si tacerea sunt singurele mijloace directe de reprezentare a sacrului, chiar daca amandoua sunt negative. Concluzia spre care ne conduce poemul ar putea fi aceasta: "poet profund religios, Arghezi se afla insa intr-o paradoxala conditie: aceea de a nu accepta dogma si, in acelasi timp, dandu-si seama de imposibilitatea traiirii autentic religioase in afara dogmei" (Mircea Zaciuc, in lucr. cit.).

Poetica argheziana a Psalmilor are un aspect de conversatie, de monolog adresat. In aceste poeme, inscenarea dramei psalmistului se face dupa principiile unui discurs dramatic ("cu personaje"). Prin urmare, modelul de reprezentare este cel pronominal (eu - tu), cu persoane de dialog: emitorul - E (desemnat de persoana I: "sunt", "tanjesc", "mine", "mea", "astept", "mi") si receptorul - R (desemnat prin persoana a II-a: "te", "tu", "ta", "trimite"), cu specificarile: E = "uman" si R = "divin". In Psalmi, receptorul nu este si interlocutor, iar mesajul este emis intr-o singura directie, (E → R) catre un destinatar presupus, niciodata identificat. Din punctul de vedere al teoriei semnului, referentul lui R este un "referent opacizat". Metafora numelui propriu ("Doamne") trimite fie la un deus absconditus, fie la "transcendenta goala" din toata poezia moderna. Pe scurt: absolutul ravnit de psalmist nu e numai departat sau tainuit, ci e si gol, este o idealitate fara continut.